

Заняття 10

2 год

Розділ 1. Основи медичних знань і допомоги.

Тема 1.8. Правила транспортування травмованих.

Тема заняття: Поняття транспортування потерпілих. Способи та правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях: перенесенням на руках, на плечах, на спині, з використанням носильних лямок і підручних засобів, на санітарних ношах.

Мета: Розглянути способи та правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях

Навчальна: Навчити студентів переносити потерпілих на руках, на плечах, на спині, з використанням носильних лямок і підручних засобів, на санітарних ношах.

Розвивальна: заохочувати студентів до вивчення дисципліни «Захист Вітчизни», розвивати спостережливість, навички вміння надати допомогу потерпілому. Довести важливість вміння вчасно надати допомогу людині, а тим самим зберегти життя.

Виховна: виховувати відповідальність за надання допомоги потерпілому завжди пам'ятати головне «Не нашкодь!». виховувати у дівчат сміливість, витримку та інші морально якості при наданні допомоги, виховувати та формувати бережливе ставлення до життя будь-якої людини.

Тип заняття: лекція - пояснення..

Методи навчання: бесіда, розповідь, робота з літературою, практичне застосування знань.

Навчальні посібники: Бахтін А.М.- підручник «Захист Вітчизни» (2012 р.);

Коденко Я.В.-Основи медичних знань: Навч.посібник для 10-11 кл.-К: Арт-Освіта, 2004.

Гоголев М.М. – Основи медичних знань.-М. Просвещение-1998.

Мережа ресурсів Інтернет.

Обладнання та матеріали: ноші, лямки.

Структура та зміст заняття

I. Організаційна частина

Вітання. Перевірка готовності групи до заняття, відмічання відсутніх.

II. Актуалізація опорних знань студентів.

перевірка домашнього завдання:

Задача: В АТО під час військових дій воїни української армії одержали перемогу, але були поранені декілька солдатів. Терміново треба надати

допомогу солдату, що одержав перелом передпліччя, а другий одержав перелом нижньої кінцівки.

III. Активізація пізнавальної діяльності студентів.

Отже ми говорили про різноманітні поранення та надання необхідної допомоги. Ми з'ясуємо які існують способи та правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях.

IV. Мотивація навчальної діяльності.

Крім теоретичного матеріалу ми ознайомимось з практичним наданням допомоги при травмах, тобто як треба транспортувати пораненого при різноманітних травмах. Навчимося переносити травмованих на руках, на плечах, на спині, з використанням носильних лямок і підручних засобів, на санітарних ношах.

V. Повідомлення теми, мети, плану вивчення теми.

План вивчення теми

1. Поняття транспортування потерпілих.
2. Способи та правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях.
3. Перенесенням на руках, на плечах, на спині, з використанням носильних лямок і підручних засобів, на санітарних ношах.
4. Тренування: перенесення на ношах.

VI. Вивчення нового навчального матеріалу.

1. Теоретичний матеріал.

Транспортування — один із важливих елементів надання першої допомоги. Для перенесення потерпілого використовують стандартні медичні носії або їхню імпровізацію з підручних матеріалів (щит, намет, плащ, ковдра). Перенесення потерпілих у будинок, на транспорт, у медпункт має велике значення для швидкого надання медичної допомоги. Перенесення має бути проведене обережно, уміло, щоб не завдати шкоди потерпілому.

Перенесення на руках одним носієм.

Якщо потерпілий може пересуватися сам, йому може допомогти товариш, він повинен обняти потерпілого за талію однією рукою, а другою придержувати за руку, перекинувши її через своє плече. Якщо потерпілий не може йти сам, можна посадити його до себе на спину або обхопити однією рукою тулуб, а другою — стегна (рис. 1). Легше перенести потерпілого, використовуючи для цього носилкову лямку.

Рис. 1. Перенесення потерпілого одним «носієм»:

а – перший спосіб; б – другий спосіб

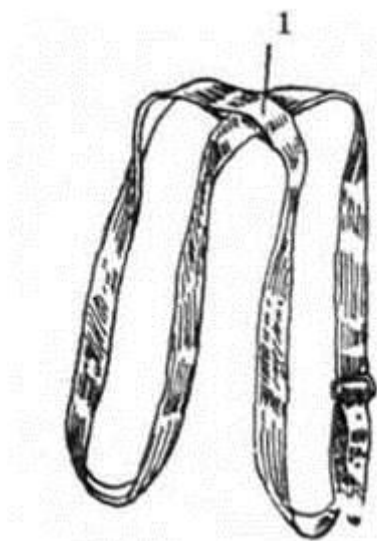

Рис. 2. Носилкова лямка: 1 – клапан

Носилкова лямка (рис. 2) робиться з брезенту довжиною 360 см і шириною 6,5 см. Вона має на кінці металеву пряжку. На відстані 100 см від пряжки на лямку нашита смужка — клапан. Щоб надіти лямку на себе, носильник протягує вільний кінець і застібає лямку в пряжці, після цього лямка набуває вигляду вісімки. Завдяки металевій пряжці можна подовжити або укоротити розмір петель лямки відповідно до зросту носильника. Укорочують або подовжують ці петлі для того, щоб лямка не зсувалася з плечей носильника при низькому розміщенні перехрестя і не здавлювала шию при його високому розміщенні. Перехрестя лямки має знаходитись на спині

носильника на рівні нижніх кутів лопаток, а петлі лямок — спускатись уздовж тулуба. Якщо немає спеціально виготовленої лямки, з'єднують три пояси двома пряжками, а третю залишають для застібання вільного кінця поясу. Потім зі з'єднаних поясів роблять «вісімку». Кожна петля «вісімки» надівається на ноги потерпілого з упором у сидниці. Ставши спиною до нього і нагнувшись, носильник просовує свої руки в праву і ліву петлі лямки, кладе руки потерпілого до себе на груди і, тримаючи їх своїми руками, піднімається для перенесення (рис. 3).

Перенесення на руках двома носіями. Найпростіше перенесення потерпілого на руках двома носіями, які йдуть один за одним (рис. 4). Поширене перенесення на руках методом «замка». Для утворення сидіння — «замка» — кожний з носіїв береться лівою рукою за своє праве передпліччя, а правою кистю — за ліве передпліччя товариша (рис. 5). Але при цьому обидві руки кожного носія зайняті й неможливо зробити опори для спини потерпілого.

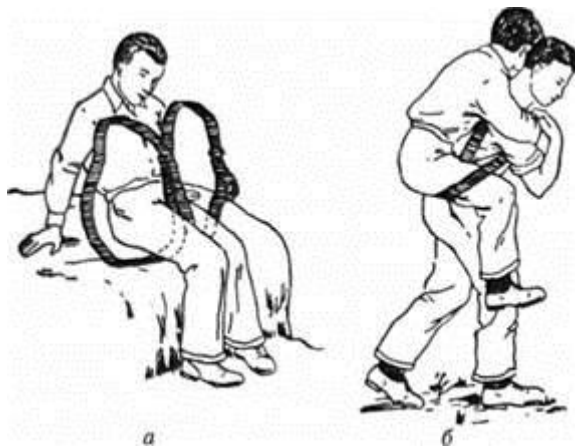

Рис. 3. Перенесення потерпілого на лямці одним носієм:

а — протягування ніг потерпілого через лямку; б — перенесення

Рис. 4. Перенесення.

Через це «замок» потрібно робити з трьох рук: один носій береться правою рукою за своє ліве передпліччя; другий носій береться правою рукою за ліве плече першого і вільною кистю лівої руки замикає трикутник (рис. 6, а). Тут другий носій правою рукою підтримує потерпілого за спину.

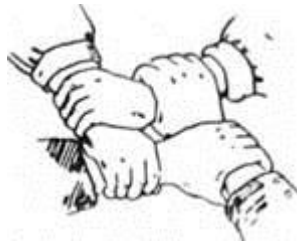

Рис. 5. «Замок» із чотирьох рук

Вдвох можна перенести потерпілого і більш простим способом. Кожний з них береться пальцями за передпліччя другого біля кисті. На ці з'єднані руки садять потерпілого. З'єднавши вільні руки (рис. 6, б) за спиною потерпілого, носії підтримують його, а він також тримається руками за їхні плечі. Можна нести потерпілого вдвох і з допомогою лямок, складених для цього у вигляді вісімки. Потерпілого садовлять верхи на перехрестя лямок, надітих через плечі двох носіїв. Під час перенесення носії йдуть у потилицю один в один; задній підтримує руками за пахви потерпілого, який схиляється головою йому на плече, й тулубом — на груди і смуги лямок (рис. 7, а). Носії можуть йти і поряд, підтримуючи руками потерпілого, який сидить на перехресті лямок; потерпілий при цьому схиляє тулуб і голову на плече і груди одного з носіїв (рис. 7, б).

Перенесення на ношах. Будь-який спосіб перенесення на руках розрахований на коротку відстань, оскільки це важко для носіїв. Значно легше перенесення на ношах, що дає можливість робити зупинки для відпочинку, не турбуючи потерпілого. Складні стандартні ноші — брезентове або парусинове полотнище, натягнуте на два дерев'яних бруси, які закінчуються чотирма ручками.

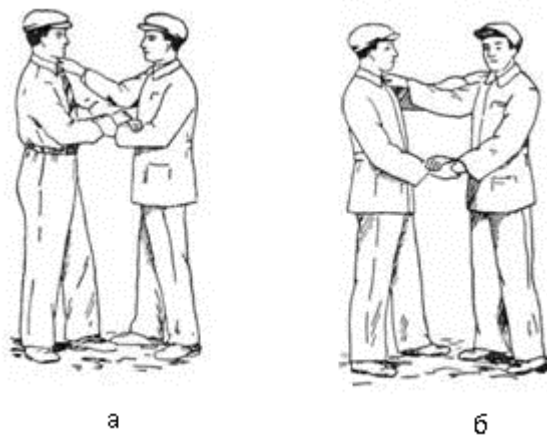

Рис. 6. Перенесення потерпілого на руках двома носіями на "замок" з двох рук

Рис. 7. Перенесення потерпілого на лямці двома носіями:

а — спосіб «один за одним»; б — другий спосіб

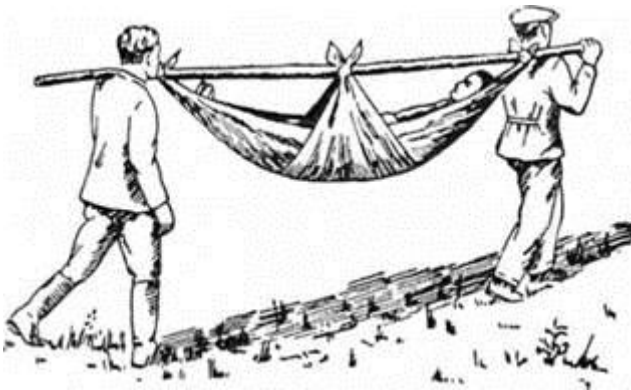

Рис. 8. Ноші з підручних матеріалів

Імпровізовані ноші можна зробити з підручного матеріалу. Для перенесення потерпілого можна обладнати прості ноші, прив'язавши до жердини будь-яку матерію (одіяло, плащ-палатку, полотнище) у вигляді гамака; кінці жердини при перенесенні потерпілого носії кладуть собі на плечі (рис. 8). Як ноші можна використати пальто, через рукава якого просовують жердини. Саморобні носилки можна зробити з двох мішків, обрізавши кути і просунувши в утворені дірки жердини. Можна дві паралельно покладені жердини перев'язати поясами, вірвовками і використати для перенесення потерпілого. Якщо ноші зробити немає з чого, то потрібно знайти, що може їх замінити: драбину, двері, широку дошку, на яку потрібно накласти підстилку із сіна, соломи, одягу. Для перенесення в сидячому положенні можна використати стілець, просунувши під його сидіння дві довгі палиці й прикріпивши їх до ніжок вірвовкою.

Рис. 9. Укладення потерпілого на ноші

Правила укладання і перенесення потерпілих. **Дві** особи розвертають і встановлюють ноші з тієї сторони потерпілого, де пошкодження (рана, опіки, перелом). **Троє** за командою «Берись!» стають на одне або обидва коліна зі здорової сторони потерпілого і підкладають під нього руки: перший із них підтримує однією рукою голову потерпілого, а другою рукою — спину в області лопаток; другий підтримує однією рукою поперек, а другою — сідничну область; третій підводить одну руку під стегна, а другу — під гомілку (рис. 9). За командою «Підіймай!» вони обережно піднімають потерпілого, намагаючись якнайдалі підвести під нього, руки трохи нахиливши його на себе, а **четвертий** підсовує до них ноші. За командою «Опускай!» вони опускають потерпілого на ноші. Покласти потерпілого на ноші можуть і **дві особи**. Для цього вони обидві стають на одне і те ж коліно, перший підкладає одну руку під голову і плечовий пояс потерпілого, а другу — під поперек; другий підтримує таз і кінцівки потерпілого. Потерпілий, якщо може, обнімає першого за шию. Носії піднімаються одночасно й опускають на ноші потерпілого. На ноші потерпілого укладають, враховуючи місце пошкодження та характер цього пошкодження. Якщо ноші без узголів'я, то необхідно покласти що-небудь під голову потерпілого (одяг чи солому, траву). Але якщо у людини, яка втратила свідомість, починається блювота, потрібно прийняти подушку, повернути голову на бік і притримувати в такому положенні. При пораненні в груди з переломами або з іншими пошкодженнями необхідно підняти верхню половину тіла. При пораненнях у **живіт** потерпілого укладають на спину, піднявши йому тулуб і зігнувши ноги в колінах. Таке положення розслабляє м'язи живота, зменшує біль і поліпшує дихання. При пошкодженнях **хребта**, укладаючи потерпілого на ноші, не можна не допускати згинання тіла і тим самим зміщення тіл хребців і стискання або пошкодження стиснутого мозку. Людину з пошкодженням **хребта або таза** без потреби не садити і не перекладати. Потерпілого обережно укладають у випрямленому положенні спиною на ноші, на які покладений дошки, накриті м'якою підстилкою. Під коліна, щоб ноги були в зігнутому положенні, підкладають який-небудь валик.

При **переломах і пораненнях щелепи** у потерпілого в роті збираються кров, слина, слиз і западає язик. Через це, якщо можна, потерпілого переносять на ношах у напівсидячому положенні або укладають на живіт. При укладанні на живіт під лоб підстеляють одяг і повертають голову потерпілого в сторону. При перенесенні на ношах людей з пошкодженими **кінцівками** роблять так: поламану руку прибинтовують до грудей, а при травмі ноги під коліна кладуть валик з одягу. Переносячи потерпілого, носії повинні намагатися зберігати горизонтальне положення нош на спусках, при подоланні перепон. Законом України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» громадяни України у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру зобов'язані: дотримуватися заходів безпеки, не допускати порушень виробничої дисципліни, вимог екологічної безпеки; вивчати основні способи захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, надання першої медичної допомоги потерпілим, правила користування засобами захисту; при виникненні надзвичайних ситуацій дотримуватись відповідних вимог.

2. Практичне завдання: Перенесення потерпілих на ношах і лямках.

Опрацювати теоретичний матеріал «На допомогу студенту».

Робота з підручником: Л.2 с100-110; Л.1 с.376-378..

Студентки виконують завдання в парах і в чотирьох. Перевіряється і виставляється оцінка.

VII. Узагальнення і систематизація вивченого матеріалу.

Фронтальна бесіда за запитаннями:

1. Як вважаєте засвоїли ви матеріал?
2. Чи є запитання не вирішені в процесі роботи ?
3. Виставлення оцінок.

VIII. Висновки, підбиття підсумків заняття.

Підведення підсумку заняття.

IX. Домашнє завдання:, Л.2 с 100-110; Л.1 с.376-378. Ресурси мережі Інтернет.

Самостійна робота 4; 5. Доповіді.